

فیلم رشد

در خدمت برنامه درسی ملی

محمد دشتی

رشد در داوری آن‌ها، گزینه مناسبی باشد.

- فیلم‌های منتخب به شرط ارتباط معنی‌دار با محتوای کتاب درسی می‌توانند به غنا بخشی و عمق یادگیری دانش‌آموزان کمک کنند. چنانچه فیلم‌نامه این فیلم‌ها با زندگی روزمره دانش‌آموز و خانواده‌ها گره خورده باشند، علاوه بر کارایی به‌عنوان مکمل در کنار کتاب‌های درسی، می‌تواند مهارت‌های زندگی را به دانش‌آموزان یاد دهد. دانش‌آموزان از طریق به اشتراک‌گذاری این تجربه‌ها، مفاهیم بیشتری را خواهند آموخت. از طرف دیگر، به دلیل تنوع اقلیم و آمایش سرزمینی در کشورمان ایران، تهیه این فیلم‌ها روند آشنایی آن‌ها را با چندفرهنگی تسریع خواهد کرد.

- کارشناسان دفترهای تألیف می‌توانند با پیشنهاد عنوان‌های مرتبط با کتاب‌های درسی به برنامه‌ریزان جشنواره، از این ظرفیت در راستای کمک به برنامه‌های درسی بهره بگیرند. همچنین می‌توان پیشنهاد داد این جشنواره علاوه بر حوزه آموزش نظری، یک شاخه جشنواره فیلم رشد مهارت‌آموزی نیز تشکیل دهد و از این ظرفیت در راستای تقویت مهارت‌آموزی برای همه دانش‌آموزان بهره بگیرد.

- رسانه فیلم به دلیل بهره‌گیری از حرکت و پویایی می‌تواند تعداد حواس پنج‌گانه بیشتری از دانش‌آموز را برای فرایند یاددهی - یادگیری درگیر کند. این قابلیت در آموزش مهارت‌های فرایندی و مرحله‌به‌مرحله خیلی اثرگذار خواهد بود. برخورداری رسانه فیلم از موسیقی می‌تواند هر دو نیم‌کره مغز دانش‌آموز را هم‌زمان درگیر موضوع کند. این قابلیت ممتاز در تشکیل طرح‌واره‌های ذهنی و درک انتزاعی دانش‌آموز، ایده‌هایی را در ذهن او خلق خواهد کرد. ضرورت تولید بسته‌های تربیت و یادگیری در سازمان و قرار گرفتن کتاب درسی به‌عنوان یکی از اجزای این بسته، ضرورت و اهمیت رسانه‌های دیداری و شنیداری را بیشتر از پیش نشان می‌دهد.

بنا بر هدف‌های پیش‌بینی‌شده در «شورای سیاست‌گذاری پنجاهمین جشنواره بین‌المللی فیلم رشد»، دو جنبه مهمی که باید در هیئت انتخاب مد نظر قرار گیرد، «محتوا» و «تکنیک» است. فیلم‌هایی که در جشنواره فیلم رشد انتخاب و برگزیده می‌شوند، باید در خدمت هدف‌های نظام تعلیم و تربیت کشور، سند ملی تحول بنیادین و برنامه درسی ملی باشند. از این رو، جنبه محتوایی نسبت به جنبه تکنیکی و هنری از اهمیت بیشتری برخوردار است. در عین اینکه جنبه‌های تکنیکی و هنری اثر نیز مورد تأکید هستند.

بر این اساس، دبیرخانه پنجاهمین جشنواره بین‌المللی فیلم رشد در بخش ملی جشنواره برای نخستین بار به تشکیل «هیئت تطبیق آثار با محتوای کتاب‌های درسی» دست زده است. این هیئت از همکاری دو گروه هفت نفره از «دفتر برنامه‌ریزی درسی و تولید بسته‌های تربیت و یادگیری آموزش عمومی و متوسطه نظری» و «دفتر برنامه‌ریزی درسی و تولید بسته‌های تربیت و یادگیری آموزش فنی و حرفه‌ای و کار دانش» بهره گرفت تا گامی مطمئن‌تر در راه دستیابی به هدف‌های خود بردارد.

در این بخش از فرایند جشنواره تلاش شد فیلم‌ها بر اساس محتوای درس‌نامه ملی که به‌طور مستقیم و یا غیرمستقیم با محتوای کتاب‌های دانش‌آموزان در ارتباط است، شناسایی و ثبت شوند. به‌دنبال آن تمهیدات لازم برای کسب مجوز از خالقان آثار به عمل آمد تا در فرصت معین، از آثار راه‌یافته به بخش مسابقه برای دانش‌آموزان و معلمان بهره‌برداری شود.

نظرات بعضی از اعضای هیئت تطبیق

مجتبی انصاری پور

کارشناس مسئول کار دانش

- هیئت تطبیق به دلیل اشراف به برنامه درسی رشته‌ها و استلزامات مواد و رسانه‌های آموزشی موردنیاز، می‌تواند برای به‌گزینی فیلم‌های

جدول ۱. اعضای هیئت تطبیق

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت
۱	روح‌اله مالمیر	رئیس گروه جشنواره بین‌المللی فیلم رشد / رئیس هیئت تطبیق
۲	دکتر رضا خیرآبادی	سرپرست حوزه تربیت و یادگیری زبان‌های خارجی
۳	دکتر ملاح‌نجفی	سرپرست گروه پژوهش، برنامه‌ریزی درسی و تولید بسته‌های یادگیری زبان و ادبیات فارسی
۴	دکتر معصومه فرهوش	رئیس گروه برنامه‌ریزی و ارزشیابی
۵	روح‌اله خلیلی	رئیس گروه علوم پایه
۶	سید غلامرضا فلسفی	کارشناس مسئول گروه مطالعات اجتماعی
۷	یاسین شکرانی	کارشناس گروه قرآن و معارف
۸	سید سجاد طباطبائی‌نژاد	کارشناس گروه قرآن و معارف
۹	بشری گلبخش	رئیس گروه هنر
۱۰	دکتر پرستو آریان‌زاد	رئیس گروه عمران
۱۱	آریان عابدین‌پور	رئیس گروه کشاورزی
۱۲	محمد لطفی‌نیا	رئیس گروه کاردانش
۱۳	طیبه کنشلو	رئیس گروه مواد
۱۴	مجتبی انصاری‌پور	کارشناس مسئول کاردانش
۱۵	محسن کیالاشکی	کارشناس برق

بشری گلبخش / رئیس گروه هنر

● تشکیل هیئت تطبیق در جشنواره فیلم رشد فکر خوبی بود و این تطبیق با برنامه‌های درسی که با مشارکت کارشناسان از رشته‌های گوناگون صورت گرفت، در راستای جهت‌دهی

به موضوعات تولیدات، کمک شایانی می‌کند.

● چنانچه فیلم‌های منتخب از کیفیت بالایی برخوردار و با برنامه درسی مرتبط باشند، با دربرگیری هوش‌های مختلف مخاطبان (هنرجویان) به‌نوعی به هنرآموزان در ارتقای روند یاددهی - یادگیری کمک بسیاری می‌کنند. همچنین، بخش‌های پیچیده محتوا، به‌ویژه در شرایط شیوع بیماری کووید ۱۹، با کمک این تولیدات از طریق آموزش از راه دور و به‌صورت مجازی تأثیر فراوانی دارد.

● به نظرم کارشناسان و مؤلفان دفترهای تألیف کتاب‌های درسی، در خصوص بهره‌برداری بیشتر و بهتر سازمان پژوهش از این جشنواره کهن و بین‌المللی از چند طریق می‌توانند نقش

پررنگ‌تری داشته باشند. اول اینکه هر کارشناس موضوعات ویژه موردنیاز در رابطه با برنامه‌درسی را به ترتیب اولویت به دبیرخانه‌های کشوری و جشنواره، پیش‌تر اعلام کند. دوم اینکه هنگام تطبیق دقت لازم را به خرج دهد و کیفیت کار و اثرگذاری آن را نیز بررسی کند. سوم، کارهای برگزیده مرتبط با برنامه‌درسی خود را از طریق سایت، سازمان، دبیرخانه‌ی کشوری و در اجزای بسته تربیت و یادگیری، معرفی کند.

● در حال حاضر و با توجه به نبود امکان حضور در سالن سینما، پیشنهاد می‌کنم برگزیده‌های جشنواره رشد در ساعت‌های برنامه‌ریزی‌شده در طول هفته، از طریق وبینار برای کارشناسان به نمایش درآید و فرصتی نیز برای نقد و نظر کارشناسی (از گروه‌های گوناگون) در آن در نظر گرفته شود.

محمد لطفی‌نیا رئیس گروه کاردانش

● تشکیل هیئت تطبیق بسیار مثبت و خوب بود. به خاطر اینکه هم‌فکری و دخالت ایده‌های متفاوت در بررسی فیلم‌های جشنواره به اقناع آن‌ها کمک می‌کند و رقابت مناسب و کیفی فیلم‌های تولیدشده را سبب می‌شود، ادامه و استمرار فعالیت گروه قطعاً مثبت خواهد بود.

● با اینکه برای اولین بار بود فیلم‌های دانش‌آموزان و معلمان را می‌دیدم، اما سطح کیفی آثار فیلم‌های ارائه‌شده به جشنواره، به نظرم خوب و قابل قبول بود. شکی نیست این آثار برای بهبود فرایند آموزش، به خصوص مهارت‌های اجتماعی و زندگی، مفید و مؤثرند. حتی در بعضی از فیلم‌ها مهارت‌آموزی را تسهیل می‌کنند. مثلاً در یکی از فیلم‌ها مادر بزرگ میز را می‌چیند و منتظر نوه‌هایش می‌ماند، اما چون هیچ‌کس به فکر او نبود و چشم‌انتظاری او برایشان مهم نبود، پایان غم‌انگیزی رقم خورد که نتیجه آن تلنگرزدن به آدم‌های امروزی بود.

● کارشناسان سازمان می‌توانند با تعامل و همکاری با کسانی که در حال ساخت و تهیه فیلم کوتاه یا بلند هستند و تجربه خوبی دارند، اطلاعات مربوط به پودمان مهارت‌های عملی و یا شایستگی‌های غیرفنی مانند رعایت اخلاق حرفه‌ای یا صرفه‌جویی در مسیر زندگی و یا رعایت آداب و مهارت‌های زندگی و اجتماعی را در اختیار آن‌ها بگذارند تا فیلم‌ها متناسب با محتوای کتاب‌های درسی ساخته و تولید شوند؛ چرا که اثر چند دقیقه فیلم آموزشی از چند جلد کتاب با محتوای مکتوب بیشتر است.

● اگر دفتر انتشارات و فناوری آموزشی پس از پایان جشنواره، فیلم‌های برگزیده را در اختیار کارشناسان دفترهای نظری و فنی و حرفه‌ای یا حوزه‌های تربیت و یادگیری قرار دهد تا در روند بهبود آموزش در اختیار هنرآموزان و هنرجویان و معلمان و دبیران و دانش‌آموزان قرار گیرد، بدون شک رشد و بهبود روند یاددهی و یادگیری را در پی دارد و این شیوه در روند ماندگاری آموزش‌های کلاس درس مؤثرتر خواهد بود.

